

Martin Němec

text: PETR SOUKUP
odpovídal: MARTIN NĚMEC

// Před krátkým časem vyšlo nové album vaší skupiny Lili Marlene – Vrány a havrani. Za sebe musím říci, že jak po textové, tak hudební stránce je opravdu bezchybné. Jak vidíte jeho vývoj a jaké je vaše očekávání?
Děkuji za kompliment na samém začátku rozhovoru. Jsem takový emeritní rocker, který většinu svého entuziasmu spotřebuje na vznik projektu – v tomto případě nového alba – a na nějaká očekávání už mu zbývá spíše skepse. Očekávání, stejně jako tížadost, jsou věrní, ale nevděční průvodci každého umělce. Ale co naplat, přicházejí bez pozvání a je těžké dělat, že neexistují. Nejzajímavější je pro mne vznik, a ne tak zcela výsledek, i když vím, že to zní jako paradox. Nad hotovým produktem už ale končí kreativní práce. Já bych byl schopen jednu desku upravovat a předělávat donekonečna – takže je dobře, že mi tu hračku někdo v určitou chvíli vytrhne z rukou, abych si mohl hledat (vytvářet) jinou.

Co se týká vývoje kapely, ten zachycuje rozdíl mezi šest let starým albem Tango desolato a tím aktuálním Vrány a havrani. Od trochu undergroundového šansonu s prvky morytátů a balad jsme se dostali k podstatně rockovějšímu výrazu. S přibývajícím věkem nám, zdá se, přibývá i energie... (smích). Ale vážně: naše hudba se proměnila – akordeon vystřídal jazzová trubka Míry Barabáše, u bicích zasedl dvacetiletý a skvělý Radek Doležal, na kytaru hraje vynikající Jan Šobr a my s basistou Petrem Kohutem, kterého na desce střídá i hudební producent desky Milan Cimfe (studio Sono) a Pavlem Nedomou (klávesy) jsme pravěcí členové Precedens. Celé to na koncertech postupně přitvrzovalo a nové písně se rodily v přímočařejším duchu. To jsme se pokusili dostat i do nahrávky.

// Jste kapela, která si vše tzv. dělá sama, nebo využíváte management, vydavatele, nakladatele?

Dělám rockovou hudbu více než třicet let a samozřejmě jsem zažil doby, kdy vydavatelé prostřednictvím svého managementu ovliv-

ňovali, ne snad v našem případě zrovna tvorbu, ale rozhodně její mediální výstupy. Precedens s Bárou Basikovou u mikrofonu byl jistě v určitém období docela dobrým obchodním artiklem. Mně osobně vždy zajímala téměř výhradně stránka umělecká – hudba, texty, ale díky mé původní profesi výtvarníka i pódiové ztvárnění, obaly nosičů a plakáty. Proto jsem tak rád, že nová deska Lili Marlene vychází i na vinylu. V současné době marginálních prodejů jsme se vrátili na počátek samostatného produkování – takže jsem vytvořil vlastní label m.ART.in (www.lili-marlene.com.). Stal jsem se vlastním vydavatelstvím a mohu už všechny neúspěchy připsat jen na vrub své neschopnosti. (smích)

// Zpěvačka Lili Marlene – Dáša Součková, je opravdu nepřehlédnutelná a nepřeslechtnelná. Kde jste k ní přišel?

Dášu jsem slyšel poprvé zpívat v Malostranské besedě na nějaké vernisáži a ten její kontrast mě přikoval k zemi. Za pár dnů jsem jí donesl první demáč s písní Zvíře a ona řekla své hluboké „ano“! Je to už jedenáct let, ale její hlas je pro mě stále stejně inspirativní. Je to hlas z opačného konce vesmíru, než ten Bářin, se kterou jsme nedlouho po založení Lili Marlene obnovili spolupráci na albu Aurora pod značkou Precedens. V té době jsem definoval Lili Marlene jako „odvrácenou tvář Precedens“. Považuji za šťastný nápad, že jsem tehdy pro obě zpěvačky napsal duet Amor muerto!, kde kontrast jejich hlasů vynívá opravdu naplno. Obě kapely pak nějaký čas vystupovaly společně. Vidíte, že si fakt dělám vše sám – dokonce i předkapelu! (smích)

// České festivaly jsou převážně složeny z deseti stejných kapel. Daří se vám dostat se na nějaký festival?

Stačí se podívat na jakýkoliv plakát a ihned zjistíte, že mezi těch deset jmen hrajících na všech festivalech, nepatříme. Jedinou výjimkou je festival Colours of Ostrava, ale ten je

Martin Němec

Hudební skladatel, textař a malíř. Narozen 16. 6. 1957 v Praze, kde absolvoval malířství na Akademii výtvarných umění u prof. Jana Smetany. Kapelník a výhradní autor rockové skupiny Precedens (Doba ledová, Věž z písku, Pompeje, Drž hudbu!, Aurora atd.) a skupiny Lili Marlene (Tango desolato, Vrány a havrani). S Bárou Basikovou i dalšími interprety natočil desítky alb (Angel voices, Dreams of sphinx, Responsio mortifera atd.). Spolupracoval s Janem Sahařou Hedlem (Tajné svatej, Šílený pondělí). Vytvořil hudbu k mnoha filmům (Perníková věž, Smrt pedofila, Únos domů, T.M.A. atd.), k divadelním hrám režiséra Ctibora Turby (Archa bláznů, Giro di Vita atd.) a TV seriálům (Poslední sezóna, Agentura Puzzle atd.). Vytvořil TV znělky (Okno, Gen, Genus atd.). Získal mnoho významných ocenění hudebních (Objev roku, Album desetiletí, 2 x Bratislavská lyra 1990). Vydal dvě knihy povídek (Stodola a Vana s výhledem), podle jeho scénáře, oceněného Nadačí Miloše Havla, natočil režisér Juraj Herz celovečerní film T.M.A. (dvě hlavní ceny na filmovém festivalu v Kapském městě) a Milan Šteindler film Perníková věž. Vytvořil hudbu k baletu podle hry Františka Langera Periferie pro divadlo F. X. Šaldy v Liberci v režii Aleny Peškové (nominace na cenu Thálie). Vydal elektronickou verzi svých fejetonů pod názvem O ženách (a mužích). Němcovy fantaskní obrazy jsou zastoupeny v mnoha sbírkách doma i v zahraničí.

www.nemecmartin.com

zase největší a opravdu dramaturgicky výjimečný. Vloni jsme hráli s velkým úspěchem na undergroundovém festivalu v Mikulově. Ono je tedy upřímně řečeno dost těžké hrát na festivalech, když kytarista zároveň hraje s kapelou Sto zvířat, která odjede minimálně sto koncertů za léto. (smích) Na druhou stranu, já bych to každovíkendové martyrium už podstoupil ani nechtěl. Zdá se mi, že patříme spíše do zakouřených a šerých prostor se sametovými závěsy s perforací od molů (v našem případě i od mollů). Upřímně řečeno moc nechápu, že to festivalové publikum baví stěhovat se po republice za stále stejným programem. Snad mají na těch festivalech alespoň různé druhy piva, když kapely jsou neměnné... (smích)

// Když skládáte hudbu, myslíte rovnou dopředu na to, kdo to bude zpívat? Jasněji, jestli děláte rozdíl mezi Lili Marlene a Precedens.

Ano, mezi těmi kapelami je dost velký rozdíl, i když v nich hrají téměř totožní muzikanti a hudbu s texty píše stejný chlápek – tedy já. Domnívám se, že v Lili Marlene je více ironie, divadla. (Dáša Součková je i výborná herečka, která kromě rolí v divadle hrála třeba i ve filmu T.M.A., který podle mého scénáře natočil Juraj Herz, nebo v rockovém baletu Periferie, který v libereckém divadle F. X. Šaldy nastudovala režisérka Alena Pešková a který bude k vidění na ČT Art. K oběma těm věcem jsem dělal hudbu a v obou, shodou okolností, zazněly i písně Lili Marlene.) Texty Precedens jsou více obecné, nebo se dá říct abstraktní, kdežto ty, které se zpívají v Lili Marlene, to jsou takové příběhy se začátkem a koncem. Píšu je pro onu podivnou a trochu dekadentní imaginární ženskou jménem Lili Marlene. Tou se totiž stává Dáša Součková během těch pár kroků ze zákulisí na podium.

// Jaká je současnost Precedens?

Aktuálně nijaká. Precedens se ocitl ve stavu jakési hibernace. Po loňských koncertech k třiceti letům existence natočila ČT koncert v Akropoli, ale i přes velký zájem publika a pořadatelů vše usnulo jako v hororu o Růžence Šípkové. Pro mě je živým organismem Lili Marlene, která se proměňuje, pracuje a je tedy kreativní. Precedens je samozřejmě mé dítě, ale už je velké a s rodiči jezdit na víkendy ho nebaví! (smích) Je pravda, že od alba Aurora už nebyla vůle k práci na nových věcech, a tak jsem si trochu připadal jak ve vlastním revivalu...

// Říkal jste, že z posledního alba Precedens se v rádiu nehrála žádná skladba. Proč je tomu tak, podle vás?

To samozřejmě nevím, a to se domnívám, že k tomu některé z nich měly všechny předpoklady. Co ale vím zcela určitě, je fakt, že skladby z nového alba Lili Marlene se nebudou hrát také! (smích) Dokonce jsem cítil určitou úlevu, že ani nemá smysl při práci na repertoáru dumat o těch rozhlasových klišé, po kolika vteřinách, že má zaznít refrén a jaká má být stopáž tracku... Hudební dramaturgii rádií absolutně nerozumím. Buď hrají zahraniční pop nebo české písně, které jsem slyšel jako batole a věřte, že se nebatolím už dlouhé roky!

„Je cosi shnilého ve státě Dánském,“ říkal Hamlet. Nevím jak je to v dánských rádiích, ale tady...

// Sledujete, co se vysílá v televizi a v rádiu?

Já pouštím televizi až příliš často a téměř tak často jsem z ní otrávený. Je to takové omílání neuvěřitelných stereotypů. Poslední roky se zdá, že na světě a v našem životě není jiné problematiky, než vyšetřování vraždy skupinou sličných kriminalistů, tedy vlastně lepších a horších herců. Občas už bych (zejména ty druhé) vraždil také! Hudbě je věnováno velmi málo prostoru, ale proč plakat nad televizí, kterou stačí vypnout – dokonce na dálku! Rozhlas, čímž myslím Vltavu, poslouchám v ateliéru při malování neustále. A stejně jako mnoho lidí z mé generace miluju zejména mluvené slovo – nejlépe pak čtení, či literární dramaturgizace. Vždy šokuji manželku, když v autě přepínám z hry pro mládež na divadelní inscenaci, nebo čtení na pokračování – mám to schéma již naprogramované v hlavě. Velký problém mám s médii ve veřejných prostorech! Rád si zajdu popovídat na pivo s kamarády, a ne fandit fotbalu, nebo poslouchat diskotéku s reklamními bloky. Bere mě čert, když na gotickém zdivu malostranské hospody uvidím plochou obrazovku a v rozích klenu-tého stropu výkonné reprobedny. O královské cestě zaneřádané hudebním smogem vycházejícím z každého domu, jehož nedílnou součástí je kráček s typicky českými ušankami, matřjoškami a skleněnými střepy všech barev, ani nemluví. Genius loci lecjakého místa tím bohužel vzal za své!

// Jaký je váš názor na OSA, popřípadě co byste změnil?

Dlouhodobou bolestí je samozřejmě obraz OSA v očích veřejnosti – je to věčně nedorozumění, bohužel stále gradující. Komu se podaří překlenout tenhle problém, tomu bychom měli vybudovat pomník před domem Československé armády 20! Samozřejmě za peníze daňových poplatníků! (smích) Odpuště mi nevhodný žert! Dlouhodobě mě také trápí napětí, nebo spíše určité blahosklonné opovržení, mezi obory vážné a lehkovážné (tedy rockové a popové) hudby. Možná by bylo dobré zdroj té averze jasně pojmenovat a uvědomit si, kolik jedna strana přináší druhé peněz a kolik prestiže a tradičních hodnot druhé té první. Bývá to znát i na valných hromadách a výročních oslavách, které jako by propast mezi oběma stranami spíše prohlubovaly. Myslím, že veškeré oslavy spojené s produkcemi jsou přitom dobrou příležitostí navázat spolupráci, a ne se vůči sobě vymezovat. Napadá mě Michal Pavlíček, dlouhodobě spolupracující s vážnými umělci, Petr Wajsar, který rozhodně splňuje mírou vrchovatou oboje kritéria, nebo David Koller s Agonem a mnozí další. Nemohl jsem být na posledním výročním setkání, ale mám zkušenost, že se při podobné příležitosti takové symbiotické projekty neprezentují a obě strany se vymezují vůči sobě až křečovitě! Je třeba hledat společné platformy, a ne se okatě distancovat, myslím. Při psaní těchto řádků poslouchám Janáčkovy smyčcové kvartety (Listy důvěrné jsem rozhodně, díky rodičům, poslouchal a miloval dříve než Beatles). Pak si uvařím kafe – pustím si třeba Doors nebo Rammstein a později třeba Debussyho? A vůbec si nebudu připadat paranoidní! /

